

Novičar iz raznih krajev.

Posvetovanje o novem ustanovilu deželnih namestovavcov namesto dosedanjih deželnih stanov še ni končano, pa nek ne bo dolgo terpelo, da bo; koj potem se bo presv. cesarju predložilo v poterjenje. — Nova postava za družine (posle) pa je že gotova in se bo kmali oklicala, vsaki deželi primerjena po nje razmerah in šegah. — C. k. ministerstvo nauka je razsodilo, da vzdržavanje učiteljskih vdov gré občinam (soseskam) in le takrat se smejo ti stroški razdeliti na posamne sosesčane, kadar dohodki občinske (soseskine) dnarnice tega ne zmorejo. — Goveja kuga še zmiraj hudo razsaja na Ogorskem, ravno tako tudi v Galiciji, kjer je do 10. t. m. samo v Lvovskem okrožji se pritepla v 78 vasí. — V Tiroljih je unidan gosposka nekega premožnega gospodarja kaznovala za 50 fl., ker je starega in že vsega polomljenega konja še v sila težak voz vpregel in ubogo kljuše tako pretepal, da je na cesti obležalo. — V nekem laškem časniku se bere, da letni pridelk svile (žide) po vsem Laškem pa tudi z laškim Tiroljskim, z Gorižkim in Teržaškim vred znaša okoli 51 milijonov funtov kokonov, katerih vrednost se more ceniti na 213 mil. frankov. — Še ni telegraf iz Pariza prinesel novice, da se je zbor ondi že začel; le to se je zvedilo, da je bil od 23. t. m. preložen na 25., čeravno so se že snidili vsi poslanci; govori se, da so si cesar Napoleon in rusovska poslanca bili nekaj navskriž in da so hitro odpravili kurirja v Petrograd, in da za tega voljo se je zbor zakasnil. Zadnje dni je francozka vlada spet močno potegnila z angležko in sicer tako, da je celó vladni časnik „Moniteur“ (kakor pravijo, na cesarjevo povelje) ponatisnil neki sostavek iz radikalnega časnika „Siècle-a“, v katerem ta terdi, da se mora terdnjava Nikolajev podreti, če ne, ni Turčija nikakor varna nove sile. Vidi se iz vsega, tega, da bo imel zbor dosti težav premagati, — da pa vendar upanje mirú še zavoljo tega ne omahuje. — Sloveči rusovski poslanec grof Orlov je že 70 let star mož, pa še čverst na telesu in v duhu, skoz in skoz vnet za čast in blagor svoje domovine, pa zraven tega tudi miroljuben. — Zbor nemške zaveze je 21. t. m. enoglasno poterdil štiri avstrijske predloge, 5. pa si je še v prevdank prideržal. — Francozi so terdnjavo Nikolajevo v Sevastopolji popolnoma razrušili. — Zlo si v Parizu sedaj glavo ubijajo s tem: ali bojo sv. oče papež hotli za kuma (botra) biti pričakovanemu detetu Napoleonovemu; posebno cesarica to želi; — nekteri pravijo, da to ne more biti; drugi pa, da je že bilo, in sicer 2. aug. 1849, ko so papež v Gaeti stanovali in detetu kraljice obojne Sicilije za botra bili. Se ve da, če bojo, se bojo dali namestovati po kakem kardinalu. Porod cesarice pa je že tako blizo, da porodničar se od 1. sušca ne bo smel več ganiti iz cesarskega poslopja. — V rimskem državnem almanahu se bere, da je 64 kardinalov, izmed katerih je 30 od sedanjega papeža izvoljenih; le 17 jih je, ki niso Lahi, namreč 7 Francozov, 6 Nemcov, 2 Portugaljca, 1 Anglež in 1 Španijol; vsi ostali so Lahi. 35 jih je že umerlo, kar sedanji papež vladuje. — Iz rusovskega cesarstva se je leta 1854 mnogoverstnega blaga (konoplja, prediva, loja, potašlja, volne, šetin in žime, kož, železa, kotlovine, žita itd.) izpeljalo za 63 mil. 429.653 sreb. rubljev vrednosti, in sicer naj več na Prusko, Angležko, v Azijo, na Avstrijansko (za 8 mil. 251.337 sr. rub.) in Francozko; — iz družih držav (in sicer naj več iz Azije, Angležkega, Francozkega, Avstrijskega, južne Amerike in Turčije) pa se je na Rusovsko vpeljalo blaga za 70 mil. 27.021 sr. rub. vrednosti, in sicer naj več pavole, svile, laškega olja, vina, cukra, mašin, svilnatega, volnatega in platnenega blaga itd. Kakošen razloček vojska dela, se vidi očitno iz tega, da v letu 1853 se je iz Rusovskega v druge dežele žita izpe-

ljalo za 55 mil. 33.833 sr. rubljev, leta 1854 pa le za 15 mil. 953.482; nov srebern rubelj je po našem 1 fl. 32 kr.

Mlinar na smertni postelji.

(Pravlica slovenskega naroda).

Posevnik, mlinar iz Kerníc,
Dve leti že polega,
Na mernike ima petic,
Pa še čez mero sega.
Veliko skusil je zdravil,
Se mazal, kopal pa potil;
Al dan na dan bolj híra,
Že komaj se opíra.

Naduha huda ga duší,
Skor nič več nima spanja,
Nobena jéd mu ne diší,
Zlo kašelj ga naganja.
Precej izdal je že petic,
Rešít' pa se ne more 'z vic;
Zdravila, dobri sveti,
Ne mor'jo ga oteti.

Naj huje pa ga to skéli,
Da vse bo šlo na tuje;
Lej, ženi kri tud' vodení,
In jezik ji omaguje.
Pred letom mu je umerl sin,
Edini ljubček Balantin,
Njegova b'la bi híša,
Cekinov tri períša.

Kdor ga pozna, ž njim govóri,
Gotovo mu odkíma,
Da za-nj zdravil na svetu ní,
Da vzela ga bo zima;
Vendar dajo mu terden up.
Se vé, ta pač je dober kup!
Pa všeci so mu taki,
Alj babe alj možaki.

Medvedji špeh, jelenov loj
Je rabil za mazílo,
Za kopel jeklo, česlo, roj —
Al vse nič ni teknilo.
Sirovo maslo, brinjev cvet,
Tud' skušal je v satovji med,
Poterjeno mečilo —
Pa tudi ni služilo!

Marjeta svet'je rožni sok,
Arnež lipovo cvetje,
In nunski flašter Hrustov Rok,
Jariška pa ohmetje.
Alenka hvali mu poljaj,
Klemenšica bezgovi čaj,
Vsaki stari babi
Verjame, svet nje rabi.

Brahulja svet'je hrastov terš,
In sladke korenine,
Po tem pojenja kašelj berž,
Naj tega se poprime;
Vratič in koper svet'je Krač,
Na vinu pelin pa Orač,
Pa vse ni pomagalo —
Le zdravje spodkop'valo.

Meliso, žagance, verdnik
Peharka priporoča;
Grahulja hvali kolesnik,
Lapuh ceni Sraboča.
Arman in žajbelj, pasja mast,
To dalo pljučam spet bi rast,
Če le so kaj skažene,
Pohvali Molj iz Stene.

Posebno smojke dobre so,
Nekoljko pocukrane,
Mehčajo persi pa gerlo
In pljučam cel'jo rane:

„Kdaj šel bi že bil v kertov dom.
Tako modruje Luka Som —
Le tega se deržati,
To res so sveti zlati!“

Košak mu svet'je gorski mah,
Češmiljar konopnice,
Jaruga krešo pri vodah,
Čuk materne dušice,
Vodo poslal je clo v Kriljove,
In zvedil je, da se mu žole
Razlil je po telesu,
Za kožo pa po mesu.

Rebarbore in žolčnih rož
Se na tešé napíti,
Jé rekel čudodelen mož,
To mora Vas sprazniti,
Preden se luna spremeni,
Človeka vsega sprerodí.
Gotovo, to zdravilo
Je marsikoga rešilo!

Zvesto je dan na dan jemal
Nasvetvano čistilo;
Da mesec bil bi skoz-nj s'jal,
Tako ga je strebilo.
Al, k' vidi, da nič boljši ni,
Tud' to zdravilo opusti
Zvestó svete poslušá,
Kar sliši, pridno skuša.

Oh! župa pač kaj dobra je
Od star'ga petelina,
Po čmu zastonj bo pasel se,
In vriskal krogi mlina!
To svet'vala je Tabrovka,
Jelenov jezik Jarmovka, —
Vse vse se je skušalo,
Pa nič ni pomagalo.

Jerebov Juri iz Kodelj
Se 'zučil je tesarja,
Ter mnogo vednosti zajel
Od rajnkega gojzdnarja.
Mu plučnjek piti svetuje:
»To vas rešiti more še;
Če to Vam ne pomaga, —
Bolezen je za vraga!“

Terpotoc, šest let stara mast,
To mora pomagati.
Obezi tej vsa gré čast,
Si jo na persi djati.
Tako Blek modro govóri,
Ker on v zdravilstvu zadnjih ní.
Posevnik vse je skušal —
Počasi dušo spušal.

Župan iz Loga, omopat,
Ga tudi ozdravljuje,
Pomagal bi mu serca rad,
Mu kuglice vsipuje.
Na večer ga obiše Mrak,
V obraz kadí mu bik tobak,
Pa vničil trud županu, —
Bolnik je v hujem stanu.

Tolkačev Luka iz Gomil,
Ki svoje mlade leta
Je hlapec po lekarnah bil,
Mu zdravje zlo obeta,
Velikousti od zdravil,
Vračilnih zeliš in mazil,
Lastnosti hvali kine
Za mnoge bolečine.

(Konec sledi.)

hiši ima, imel očitno polletno preskušnjo, ktero so s svojo nazočnostjo počastili c. k. svetovavec ljudske šole gosp. dr. Močnik in pa kanonik in nadzornik krajskih ljudskih šol gosp. J. Zavašnik z nekterimi drugimi gospodi. Gospod nadzornik so očitno pohvalili napredovanje te šole, ktera šteje 72 učencov, katerim sta marljiva učenika bila gosp. Zorin in pa gosp. Toman, katehet. — Tista dva celó mlada medveščika, ki sta najdena bila pri medvedki, ktero je nedavnej en kmet iz Koritnic v šneperskem gojzdu pobil in gojzdnar drugi dan do dobrega ustrelil, že množita naš muzeum; ročni gosp. kustos je te zverinici lepo na ogled postavil vsako drugač.

Novičar iz raznih krajev.

Sedaj je oklicana nova postava, ki so jo presv. cesar 13. dan t. m. poterdili, po kateri se zamore rekrut vojašine odkupiti, da se namesto njega namestnik vzame. Dovoljeno je to ob časih mirú vsim tistim, ki niso vsled posebnih predpisov izvzeti od te dovolitve, dokler kakošna druga postava ne pride, proti odrajtbi gotove takse. Le brat brata zamore namestovati brez takse. Vsako leto posebej se bo taksa določila. V 14 dneh po prejeti dovolitvi se mora taksa odrajtati kaki davkovski kasi; kdor zamudí ta čas, zgubi pravico na to vižo vojaščine oprosteno biti. Vojakom, ki že služijo, se zamore izpušenje iz vojaščine dovoliti, ako za to prosijo in naj manj že 2 leti služijo. Pred vsimi družimi so korprolji in feldvebeljni naj pripravniši za namestnike, in le če teh ni, tudi drugi prostaki. Vsak namestnik dobí 30 gold. na roko in vleče činže od taksnega zneska, ki ostane njegova lastnina in se mu izplača, če je po prestali službi invalid postal ali pa v oficirja povišan bil. V vsih deželah našega cesarstva veljá letos namestnik 1500 fl. — 26. dan t. m. so se podali cesar v Prago k slovesnemu praznovanju obletnice 25 letnega zaročenja cesarja Ferdinanda s cesarico Marijo Ano. — Maršal Raddecki je daroval unidan 5000 gold. tistemu zakladu za invalide, ki se po njem imenuje. — Iz vsih dežel se sliši, da ozimine kaj lepo stojé; vendar bo kruh na Dunaji za prvo polovico mesca sušca nekoliko manj vagal. — 25. febr. popoldan ob eni se je začel parížki zbor. Sklenil je naj prej, da do konca sušca naj bo mir na suhem, zapertije (blokade) na morji pa ne zadeva ta sklep. Na čelo pervega zapisnika so zapisali „tiho bodi!“ to je, nobeden poslancov ne smé ničesa razodeti, kar se v zboru godí. Res je tudi zbornica ločena in zaperta od vsih strani. Vendar ne bo dolgo terpelo, da se bo zvedilo: ali bo mir ali vojska, ker so nek poslanci naj važniši 5. predlog naj pred v pretres vzeli. Če ne bote terdnjavi Nikolajev in Kars spodkopale mirne sprave, vse drugo bo menda že šlo po prijazni poti. — Turški poslanec je prinesel dragocene darove cesarju in cesarici v Pariz za štruco. — Na Dunaji je reven rokodelec v svojem obupu zaklal troje svojih otrok, potem pa sebe. — Na Českem je neki kmet 2100 gold. bankovcev skrtil, da bi žena za-nje ne vedila; ko gré čez več časa po-nje, vidi vès prestrašen, da so mu jih miši skor vse pojedle; le za 270 fl. so mu jih še pustile.

Mlinar na smertni postelji.

(Pravlica slovenskega naroda).

(Konec.)

Na to se vloti ga otok.
Noge so kakor pinje,
Pasjo volno okoli nog
Svetuje Gabrov Tine,
In černo svečo Diredaj,
Spet kafro, kredo Šolomaj;
Al, kar se je znosilo,
Mu noge ni splahnilo.

Da najdena še ni bila
Arabska revalenta!
Gotova b'la b' ozdravila
Možá iz nje polenta.
Vsa drugačna je bila
Moč nekđaj lečnega soka;
Ljudem zdaj le u hrano,
Moč v sebi ima neznano.

In gladil takrat tudi ni
Nobeden še bolnika,
Ker magnetizma je moči
Skrivala noč velika.
Ak bi pogladil bil ga kdo
Čez pleča ali čez glavó,
Življenje bi gotovo
Oteto b'lo njegovo.

Nikjer pomoči upa ni,
Zdaj pošlje po zdravnika,
Tri ure deleč od vasi
Do terga Tabernika.
Zdravnik hití koj na pomoč,
Da s' lih je b'la viharna noč,
Ne dá si dvakrat reči,
Ukaže koj napreči.

Al kaj! Zdravnik mu odpové:
Zastonj je vse zdravilo.
Svetuje mu, naj se spové —
Za njega je odbilo;
Zastonj človeška je pomoč,
Dobrotni Bog le ima moč,
Mu kdaj še pomagati
In zdravje zopet dati.

Sperva se brani, vendar le
Se dá kmal omečiti,
In ženi razodé željé
Z duhovnom govoriti.
Pripravljen koj duhovnik bil,
Tolazil ga lepo, svaril;
Mu serce omečiti,
Tak jame govoriti:

„Kaj mlinar, Vam, očita vest?
Le njo je poslušati! —
Vsak si pač je grehov svest,
Nikar nič zamolčati!
Saj veste: bolje tú ko tam —
Ničesa Vas ni biti sram.
Serce mi vse odkrite,
Zvesto se obtožite!“

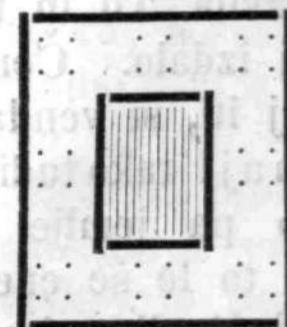
Ostrašen mlinar misli si:
Oh! to bo pač težava,
Vsega, joj! kar me teží,
Ne spomni več se glava.
Nakrat si zmislí neko pot,
Ob kratkem doversiti spov'd,
Si breme odložiti,
In vest potolažiti.

Skesan se je voljno udal,
Kar b'lo mu je rečeno,
Še več ko pol je revnim dal,
Da b'lo bi zadosteno.
Ino zapustil je ta svet,
Dal mlinarjem je lep izgled:
Čez mero ne jemati,
Po vesti se plačvati! —

V. K. v T.

Zastavica.

Neki gospod je imel podobico v zlatem okvirji, v katerem so bili zlo dragi demanti sostavljeni, in sicer tako, da se jih je navzdol in počez 12 štelo, kakor naslednja podobica kaže:

Ker se je pa okvir nekoliko umazal, je gospod dal zlatarju celo reč v popravo. Ta, nepošten, pa je 4 demante ukradel, ostale pa tako postavil, da se jih je navzdol in počez sopet 12 štelo. Kako jih je postavil?

Današnjemu listu je priložena posebna jezikoslovna doklada.